

# מבשר טוב

סעודה ג'

## פרשת בהר בחוקתי

לוגאנו

"וידבר ה' אל משה בהר סיני לאמר" [ויקרא כה]. ופרש"י: "בהר סיני. מה ענין שמיטה אצל הר סיני, והלא כל המצות נאמרו מסיני, אלא מה שמיטה נאמרו כללותיה ופרטותיה ודקדוקיה מסיני, אף כולן נאמרו כללותיהן ודקדוקיהן מסיני". ויש להבין מה בא רש"י לחדש שכולם נאמרו מסיני, והרי שנינו בירושלמי פאה [פרק ב ה"ד] "אפילו מה שתלמיד וותיק עתיד להורות לפני רבו כבר נאמר למשה בסיני". ומה בא רש"י ללמדנו שכל כללי המצות נאמרו מסיני, והרי כל התורה כולה ואף מה שתלמיד ותיק עתיד לחדש נאמרו מסיני.

וכן שנינו עוד בפרשת משפטים [כא א] שכולם נאמרו בסיני וכמו שפירש רש"י שם "אלה המשפטים - כל מקום שנאמר אלה פסל את הראשונים, ואלה מוסיף על הראשונים, מה הראשונים מסיני, אף אלו מסיני". ומה צריך כאן לימוד מיוחד ממצות שמיטה, שכשם ששמיטה נאמרה בסיני כך כל המצוות מסיני. ועוד הקשו בספרים הקדושים מדוע דוקא כאן בפרשת שמיטה השמייע לנו התורה חידוש זה שכשם שמצות שמיטה מסיני כך כל המצוות מסיני.

ובמדרש תנחומא [ויקרא א] "גבורי כח עושי דברו (תהלים קג כ) וכו', ר' יצחק נפחא אמר אילו שומרי שביעית, ולמה נקראו גבורי כח, כיון שרואה שדהו מובקרת, ואילנותיו מובקרים, והסייגין מופרצין, ורואה פירותיו נאכלין, וכובש יצרו ואינו מדבר, ושנו רבותינו ואיזהו גבור הכובש את יצרו". והיינו ששומרי שביעית היה להם ניסיון גדול להפקיר השדות למשך שנה שלמה והרי מזה היה פרנסתם, ולהשבית את הארץ שבת לה' הוא ניסיון גדול וגבורה אמיתית, שהרי מאין יהיה לו לאכול אם לא יהיה לו פרנסה.

ובספה"ק נועם אלימלך [פרשה דידן] כתב וזל"ק: "וכי תאמרו מה נאכל בשנה כו' וצוית את ברכתי לכם כו' (כה, כ) בשם אחי החסיד המפורסם ויש לדקדק היות שהתורה יצאתה בכאן מדרכה שדרך הקרא לכתוב איזה יתור לשון בפסוק אפילו אות אחת ועל ידי זה מתורץ כמה קושיות אבל הקשיא לא נכתב בעצמה בתורה וכאן נכתב הקושיא וטוב היה שלא לומר כי אם וצוית את ברכתי, וממילא לא יקשה שום אדם לומר מה נאכל, ונראה שהשם יתברך ברוך הוא כשברא את העולם השפיע מטובו צינורות מושכים שפע לצרכי בני אדם ודרך השפע שלא להפסיק כלל אלא כשהאדם נופל ממדרגתו ואין לו בטחון בבורא ברוך הוא המשגיח אמיתי הזן ומפרנס בריוח בלי הפסק כלל אז עושה האדם ההוא במחשבתו ההיא אשר לא מטוהר פגם חלילה בעולמות עליונים ומתישין כח פמליא של מעלה ר"ל ואז נפסק השפע חלילה וצריך השם יתברך ברוך הוא לצוות מחדש השפע שתלך כמו מתחילת הבריאה".

"וזה הוא וכי תאמרו כו', שהתורה מלמדת לאדם דרכי השם שיהיה שלם בבטחונו על אלהיו ולא יאמר כלל מה יאכל, כי כאשר חלילה יפול מן הבטחון לחשוב מה יאכל הוא עושה פגם חלילה בהשפע ואטרחו כלפי שמיא לצוות מחדש וכי תאמרו, פירוש כאשר תאמרו כך ואז תטריחו אותי וצוית כו', אלא לא תתנהגו כך ותבטחו בה' בכל לבבכם ואז תלך השפע בלי הפסק כלל תמיד לא יחסר כל בה' עכ"ל"ק.

ויש להבין עומק דברי קדשו והרי כיון שלא עבדו שנה תמימה מהיכן יהיה להם לאכול, והיא גבורה אמיתית לשמור שמיטה ולהפקיר שדהו וכמו שכתב המדרש שעליו הכתוב אומר גבורי כוח עושי דברו והיאך יתכן שאם לא היו אומרים מה נאכל היו מקבלים כל השפעתם ממילא וללא ברכה מיוחדת וצוית את ברכתי, ומה הביאור שלא היו מקבלים בברכה מיוחדת ובכל זאת היו מתקיימים בלי לעבוד בשדה שנה שלמה.

ובפרשת בחוקתי [כו ג] "אם בחקתי תלכו ואת מצותי תשמרו ועשיתם אתם: ונתתי גשמיכם בעתם ונתנה הארץ יבולה ועץ השדה יתן פריו". ופרש"י: "אם בחקתי תלכו - יכול זה קיום המצות, כשהוא אומר ואת מצותי תשמרו, הרי קיום המצות אמור, הא מה אני מקיים אם בחקתי תלכו, שתהיו עמלים בתורה". ויש להבין מה כוונת רש"י להדגיש בזה שיהיו עמלים בתורה אז יהיה הברכה ונתתי גשמיכם וכו', ומדוע שינה מפשטות הפסוקים "אם בחקתי תלכו ואת מצותי תשמרו ועשיתם אתם: ונתתי גשמיכם בעתם ונתנה הארץ יבולה".

\*

והנראה לבאר בהקדם מה שכתב בספה"ק עבודת ישראל [לשבועות] שבשעת מתן תורה נתהווה אז שינוי במהות העולם וזל"ק: "בחודש השלישי לצאת בני ישראל מארץ מצרים ביום הזה באו מדבר סיני. (שמות יט, א), בחודש השלישי, היינו בהתחדשות, שמקודם הוציא אותם מכור הברזל ממצרים ואכלו העוגות שהוציאו ממצרים וטעמו בהם טעם מן, ואחר כך עלו למעלה יותר והוריד להם הקב"ה לחם מן השמים ובשר מן השמים, וזהו התחדשות השלישי שבאו למעלה יותר וקרבו לפני הר סיני לקבל התורה הקדושה" עכל"ק.

הרי מבואר בדבריו שהיו ג' חידושים מהותיים בבריאה, ביציאת מצרים, ובמן, ובקבלת התורה, והנראה דכונת דברי קדשו שבמתן תורה בהר סיני היה שינוי בבריאה, והשינוי שהיה בשעת מתן תורה בבריאה היינו שכל הנהגת טבע הבריאה תהיה תחת הנהגת התורה ודרך התורה, שהרי שורש הבריאה היא מהתורה וכמו שאמרו במדרש [ב"ר א]: "כך היה הקדוש ברוך הוא מביט בתורה ובורא העולם", וכן בזה"ק [בראשית רד. ועוד]: "אסתכל באורייתא וברא עלמא". ולכן בשעת מתן תורה נעשה שינוי בבריאה שהכול תלוי רק לפי דרך התורה, וכל הטבע פועל לפי דרך התורה וקיום מצוותיה.

ואפילו אם רק יהודי אחד מקיים התורה והמצוות כמו שמצריך מחמתו בלבד משתנה כל טבע הבריאה וכמו שאמרו בגמ' קידושין [מ]: "לעולם יראה אדם עצמו כאילו חציו חייב וחציו זכאי, עשה מצוה אחת - אשריו שהכריע עצמו לכף זכות, עבר עבירה אחת - אוי לו שהכריע את עצמו לכף חובה".

וכאשר האדם מקיים תורה ומצוות בדרך הטבע אף הקב"ה מתנהג עימו בדרך הטבע, אך אם האדם מקיים תורה ומצוות שלא בדרך הטבע אף השי"ת מתנהג עימו שלא בדרך הטבע, וכמו שאמר הבעש"ט הקדוש "ה' צלך" שהשי"ת מתנהג אם האדם כמו צל, והיינו שכדרך שהאדם מתנהג, כך השי"ת מתנהג עמו.

וכאשר האדם מקיים תורה ומצוות שלא בדרך הטבע, כל ההנהגה עימו ואפילו טבע הבריאה בהנהגה שלא כדרך הטבע. ולכן אותם גבורי כוח שומרי שביעית שמפקירים את כל פרנסתם לשנה שלמה שהוא דבר קשה מאד ושלא כדרך הטבע, אף השי"ת מנהל את הנהגת הבריאה שיהיה שלא כדרך הטבע, וודאי שלא יחסר להם כלום על ידי שהם מתנהגים ומפקירים שדותיהם שלא כדרך הטבע, כי כמו שנתבאר במתן תורה נעשה שינוי בבריאה שכל טבע הבריאה כפוף לדרך התורה, ולאופן קיום האדם את התורה ומצוות.

וכמו שכתב אמו"ר בספה"ק חלקת יהושע [פרשה דין עמ' 144] וזל"ק: "ושבתה הארץ שבת לה' העניין עפ"י המבואר בספר באר מים חיים דהתנהגות השי"ת עם עמו ישראל הם כפי התנהגות עמו בני ישראל, באם התנהגות בני ישראל בתורה ועבודה בטבע גופו אז התנהגות השי"ת ג"כ כי אם בטבע, אך באם התנהגות הוא למעלה מן הטבע במסירות נפש אז גם כן השי"ת מראה ניסים למעלה מן הטבע וכו'. וזה מרמז ענין שמיטה שהוא ענין מסירות נפש שמפקיר כמו שכתוב במדרש גבורי כח עושי דברו שמרמז על שומרי שמיטה, ואז וצויתי את ברכתי גם כן למעלה מן הטבע" עכל"ק.

ובזה אפשר לבאר עומק דברי קדשו של הר"ר זושא זיעוכ"י שלולי שאמרו "מה נאכל" וודאי היה השי"ת משפיע להם כל הצטרכותם, והיינו כי אם לא היו שואלים ומהרהרים מהיכן יהיה להם לאכול, ודאי היה להם ברכה לשלוש השנים, דמכיון שמקיימים המצוות שלא בדרך הטבע ממילא גם כל טבע הבריאה הוא גם שלא בדרך הטבע, והיו חיים ומתפרנסים שלא בדרך הטבע, כי כל טבע הבריאה הוא כפוף לדרך התורה וקיום האדם את התורה ומצוות וכמו שנאמר 'ה' צלך'. אלא שכיון שלא האמינו בזה ואמרו "מה נאכל" והיינו שהם ביקשו שבדרך הטבע 'מה נאכל' ושיהיה שפע בדרך הטבע לזה צריך ברכה מיוחדת "וצויתי את ברכתי".

\*

והביאור בזה האיך זוכים לישועות והשפעה שלא בדרך הטבע ואף שאין האדם ראוי לכך, ויתבאר עפ"י מה שכתב אא"ז בספה"ק דברי בינה [פרשה דידן דקנ"ז] וזל"ק: "והענין הוא שמלמדת אותנו שלימות התורה והמצוות שיש בהן ג' ענינים וצריך לעשות אותם על ג' אופנים, והענין הראשון הוא כלל, וכמו כן מצינו בהתורה ומצוות כלל "ואהבת לרעך כמוך" שהוא הכלל הגדול בתורה [תו"כ וירושלמי נדרים ט ד] שצריך האדם להיות דבוק בכלליות ישראל" עכל"ק.

והיינו שהכלל הראשון בקיום המצוות לכלול עצמו בתוך בני ישראל, וזה העניין במצוות שמיטה שכולם יחד מקיימים אותה מצוה, ומשביתים את שדותיהם יחד באותו זמן, וכאשר מקיים המצוות בציבור ובכלליות ישראל אז יש גם את הכוח והזכות של הכלל, שאפילו שהוא בפני עצמו אינו ראוי לקבל השפעה, אך הרבים מקבלים השפעתם אף שאינם ראויים לכך, כי כאשר האדם נכלל בכלליות ישראל אזי אין השי"ת משגיח על חסרונותיו אלא הוא מביט אל הנקודה הטובה הזכה והטהורה השוכנת בפנימיות כל איש ישראל ועל ידי זה משפיע לו השי"ת כל טוב.

וכמ"ש אא"ז בספה"ק דברי בינה [פרשה דידן דקס"א] דהקב"ה מצרף הנקודות טובות שבכל יהודי, ורק על ידי צירופם נעשית המצוה בשלמות, ולכן צריך לקיים המצוות בשם כל ישראל' וכמו שהאריך שם וזל"ק: "והנה עיקר התפילה הוא [תענית ב.] איזוהי עבודה שבלב הוי אומר זו תפילה והנה מי יאמר זכיתי לבי לשעבד באמת את לבו בעבודת הלב בכל השלימות, הנה לזה צריך יצרף השם יתברך את הנקודות שבלב של כל עשרה מישראל, ונעשה מהם תפילה על ידי פה אחד היינו בהשליח ציבור, ומפני זה אתה תבין את כל המצוות שתיקנו לנו בדורות האחרונים לומר בפה מלא על כל מצוה בשם כל ישראל לפי שאין יכול להיות היחוד בשלימות, רק עם כל ישראל מחמת שכהיום אין אנו כלי שלמה לעשות המצוה בלבדו" עכל"ק. הרי שאי אפשר לקיים מצוה בשלמות לבדו.

ויסוד הדברים בגמ' תענית [ח.] "אמר רבי אמי: אין תפלתו של אדם נשמעת אלא אם כן משים נפשו בכפו, שנאמר [איכה ג'] נשא לבבנו אל כפים. איני, והא אוקים שמואל אמורא עליה ודרש [תהלים ע"ח] ויפתוהו בפיהם ובלשונם יכזבו לו ולבם לא נכון עמו ולא נאמנו בבריתו, ואף על פי כן [תהלים ע"ח] והוא רחום יכפר עון וגו'. לא קשיא: כאן ביחיד, כאן בצבור" ע"כ.

והיינו כי כאשר האדם כולל עצמו בכלליות ישראל אף שהוא בפני עצמו אינו ראוי והוא כפוי טובה והשי"ת שונא מי שהוא כפוי טובה, ומבואר בתוספתא שבועות [ג] שאין לך כפוי טובה כמו מי שאינו מכיר טובה להשי"ת. "פעם אחת שבת ר' ראובן בטבריא ומצאו פולוסיפות אחד אמ' לו איזה הוא שנאוי בעולם אמ' לו זה הכופר במי שבראו".

והאדם שהוא שונא אצל השי"ת אינו ראוי לקבל את התורה ושיתקבלו בשמים מצותיו לפני השי"ת, אך כאשר האדם כולל עצמו בכלליות ישראל אזי בזכות הרבים הוא זוכה.

וכמו כן מצינו עוד שהם שנואים ומאוסים אצל השי"ת, ומקרא מפורש הוא בישעיה [סא ח] "כי אני ה' אוהב משפט שונא גזל בעולה". ובמסכת דרך ארץ "הנושא אשה שאינה הוגנת לו, הקדוש ברוך הוא שונאו ואלהיו רוצעו. ובגמ' פסחים [קיג:]: "שלשה הקדוש ברוך הוא שונאן, המדבר אחד בפה ואחד בלב, והיודע עדות בחבירו ואינו מעיד לו, והרואה דבר ערוה בחבירו ומעיד בו יחידי. ובגמ' סנהדרין [קו.] "אלהיהם של אלו שונא זימה הוא". ואעפ"כ כאשר האדם כולל בכלליות ישראל והוא רחום יכפר עון וכמו שהבאנו מדברי הגמ' תענית.

וזה העניין שאומרים לפני כל מצוה "בשם כל ישראל" שהוא מקשר עצמו עם בני ישראל, ואז אפילו שהוא בפני עצמו כיחיד הוא מאוס ואין מקבלים תפילתו ומצוותיו אך ברבים מקבלים תפילתו וכמו שהבאנו מהגמ' תענית.

\*

ולכן זכו שומרי שביעית מחמת שמקיימים המצוות בכלליות ישראל ושלא בדרך הטבע, כי זהו יסוד מצוות שמיטה מסירות נפש שלא בדרך הטבע לשבור ולהכניע את יצרו, כי לכל איש ישראל יש כוחות על טבעיים לקיים תורה ומצוות ולשבור תאוותיו ורצונותיו, ולא כמו שהיצר הרע משכנע האדם שאין לו שום סיכוי להצליח והרי כבר ניסית כל כך הרבה פעמים וודאי לא תצליח עוד לעמוד בעבודה קשה כל כך של שבירת התאוות, אך שקר הוא דובר כי

ממצות שמיטה למדנו שיש לבני ישראל כוח לקיים המצות שלא בדרך הטבע ולהתגבר ולהכניע את יצרו של בדרך הטבע.

וכוח זה אצל בני ישראל בירושה מאבות אבותיהם מאברהם אבינו שקיים את ציווי השי"ת שלא בדרך הטבע ועמד בניסיון העקידה שלא בדרך הטבע, שהרי אברהם אבינו היה איש החסד והיה צריך לעקוד בנו יחידו והיה זה נגד רצונו וכפה עצמו לקיים ציווי השי"ת.

וכמו שהיה מביא א"ז בשם הרה"ק מרימנוב, והובא בספה"ק אוהב ישראל [ליקוטים חדשים - פרשת לך] וז"ל: "כי אאע"ה מאז הכיר את הבורא ב"ה וב"ש שיעבד נפשו ורוחו ונשמתו לעבודתו ית"ש שלא לעשות שום תנועה קלה באחד מאבריו להנאת עצמו וכל כוונתו היה לעשות נחת רוח ליוצרו. ועי"ז נתקשרו כל הרמ"ח איבריו בשורש העליון להיות מרכבה להשכינה הק' ועי"י האיברים השיג את כל מצות התורה כי רמ"ח איברים של אדם הם רמ"ח מ"ע ושס"ה גידיו הם מצות ל"ת. ועי"י כל אבר ואבר נגלה לו שורש המצוה השייך לאותו אבר ולזה קודם שמל א"ע לא נתגלה לו שורש מצות מילה כי עדיין היה אז האבר מכוסה. ואח"כ כאשר חתך את הערלה אז ראו עיניו שורש המצוה הזאת עי"י אבר השלם והבין".

"ועפ"ז נוכל לפרש הפסוק (בראשית כב, י). וישלח אברהם את ידו ויקח את המאכלת לשחוט את בנו. ולכאורה תיבת וישלח אברהם את ידו הוא למותר ולא היה צריך לכתוב רק ויקח את המאכלת. ועוד איך שייך ענין שליחות אצל יד הלא הדבר תלוי ברצון אדם לעשות עם איבריו כרצונו. אך הפי' הוא כאשר אמרנו כי כל עשיות של אאע"ה לא היה להנאת עצמו בלתי לה' לבדו. ובזה נתקשרו כל רמ"ח איבריו לעבודתו ית'. והנה כאשר רצה אאע"ה להעלות את יצחק בנו עולה לה' וזה לא היה רצון הבורא רק להעלותו ולא לשחוטו לכך היה צריך אאע"ה לכוף את ידו לעשות שליחותו וזהו וישלח והבין" עכל"ק.

והיינו שאעפ"י שאברהם אבינו, שמע מאת השי"ת לעלות את יצחק לעקידה, אך מ"מ לא יכול היה לשחוט, כי רצון השית היה רק לעלותו ולא לשחוטו. ואברהם אבינו כפה עצמו נגד טבעו שלא בדרך הטבע.

וכדאיתא במדרש בראשית רבתי [פרשת וירא] "ביום השלישי. למה נתעכב ג' ימים והלא דרך קרוב הוא מחברון ועד הר המוריה, הלך שטן ועשה לפניו נהר גדול שאין לו מעבר, כיון שהגיעו אמר מי ירד, אמרו הנערים אנחנו יורדים ורואים אם יש שם מים הרבה, אמר אברהם אם אעזבם לירד שמא יטבעו שם, ירד אברהם ועלו המים עד ברכיו, א"ל רדו שאין מים יותר מכאן. כיון שהגיעו לחצי הנהר עמדו להם המים עד צואריהם, באותה השעה תלה אברהם את עיניו לשמים ואמר רבון העולמים בחרתיך והבחרתיך, נגלית עלי ואמרת לי אתה יחיד ואני יחיד הודע שמי בעולמי, ואמרת לי העלה יצחק לעולה לפני ולא הרהרתי ולא עכבתי והריני עוסק באמרתך, ועכשיו באו מים עד נפש, אם טובע יצחק בני או אני מי יקיים מאמריך ומי ייחד שמך בעולם. באותה שעה א"ל הקב"ה חייך שעל ידך אני מתיחד בעולמי, מיד גער הב"ה ויבש הנהר ונמצאו עומדים ביבשה" ע"כ.

והיינו שאברהם אבינו התגבר על כל המניעות והמכשולים שטמן לו היצר הרע וכפה רצונו נגד טבעו כדי לקיים את ציווי השי"ת, ובזה נראה לבאר הפסוק "וירא את המקום מרחוק", והמקום הוא רומז להשי"ת שהוא מקומו של עולם שאברהם אבינו ראה את השי"ת מרחוק, כי לא הבין כלל היאך יתכן שיצוהו השי"ת לעקוד את יצחק בנו יחידו והרי אמר לו השי"ת 'כי ביצחק יקרא לך זרע' ואעפ"י כ אברהם אבינו כפה עצמו כנגד טבעו וביטל עצמו להשי"ת, והשריש בבניו כוח זה שיוכלו לקיים התורה ומצוות שלא בדרך הטבע.

וזה הלימוד ממצות שמיטה מאותם גיבורי כוח שמפקירים את כל פרנסתם שנה תמימה כדי לקיים ציווי השי"ת למעלה מדרך הטבע, ובזה אפשר לבאר כוונת רש"י "מה שמיטה נאמרו כללותיה ופרטותיה ודקדוקיה מסיני, אף כולן נאמרו כללותיהן ודקדוקיהן מסיני".

והיינו שכשם שמצות שמיטה יכול לקיים שלא בדרך הטבע, ומה אלו מסיני שבמתן תורה בהר סיני קיבלו כוח זה שיוכלו לקיים המצות שלא בדרך הטבע אף כולן מסיני, שכל המצות יוכל לקיים אף שלא בדרך הטבע, ולא כמו שהיצר הרע משכנע האדם שודאי לא תצליח בקיום משימתך בעולם שהרי צריך לזה כוחות על טבעיים, אלא כולם נאמרו בכללותיהם ופרטותיהם מסיני, וכשם שבמצות שמיטה ניתן בהר סיני כוחות לקיימה שלא בדרך הטבע, כך הוא בכל המצות ודאי יוכל לקיימם שלא בדרך הטבע.

ובודאי יוכל לקיים תפקידו בעולם אף שלא בדרך הטבע שהרי לכל אחד יש מצוה מיוחדת שצריך לתקן בזה העולם וכמו שכתב א"ז בספה"ק דברי בינה [פרשה דידן] וז"ל: "והענין הב' הוא שצריך האדם להתבונן בעצמו על איזה בחינה הוא בא להעולם כי כל איש ישראל לבד מה שהוא שייך לכלליות ישראל הוא גם כן פרט בפני עצמו בעולם שכל איש ישראל משתמש בעולם לדבר אחר כמו שאיתא שנמשלו ישראל לכוכבים וידוע שכל כוכב יש בו איזה הצטרפות בעולם וזה שצריך האדם לתיקון פרטי גם כן, וזה שאיתא בזוהר הקדוש בענין המצות שהוא "דרנא דשלח ליה מלכא" שכל מצוה מלבד הכלליות המצוה יש בו איזה שליחות מלמעלה שצריך האדם הזה לתקן זאת" עכ"ל"ק. ואיתא בספרים הקדושים שכל אחד יש לו מצות עשה ומצות לא תעשה שבזה במיוחד יבוא אל תיקונו בעולם.

וודאי אם ירצה האדם באמת הוא יוכל כל אדם לקיים שליחותו בעולם כי לכל איש ישראל ניתנו כוחות על טבעיים לקיים את מצוות השי"ת וכתבאר, ולא לשמוע לעצת היצר הרע שיש תפילות ומצוות שאינם לפי כוחו כלל וחבל להשתדל לעמול לקיימם. דזה שקר גמור כי אם האדם ישתדל לקיימם ודאי הקב"ה יתן לו כוחות שלא בדרך הטבע לקיימם, כי זה היה יסוד מתן תורה בהר סיני שיקיימו בני ישראל את התורה בכל האופנים והדרכים, ובזמן ההוא נשתנה העולם כולו תחת הנהגת התורה.

ובנתיב דברינו נראה לבאר גם מה שפירש רש"י 'אם בחוקתי תלכו' שתהיו עמלים בתורה' והיינו שהרי איתא בגמ' סנהדרין [צט:]: "אמר רב יצחק בר אבודימי: מאי קרא שנאמר [משלי ט"ז] נפש עמל עמלה לו כי אכף עליו פיהו, הוא עמל במקום זה, ותורתו עומלת לו במקום אחר. אמר רבי אלעזר: כל אדם לעמל נברא, שנאמר [איוב ה'] כי אדם לעמל יולד, איני יודע אם לעמל פה נברא אם לעמל מלאכה נברא, כשהוא אומר כי אכף עליו פיהו - הוי אומר לעמל פה נברא. ועדיין איני יודע אם לעמל תורה אם לעמל שיחה, כשהוא אומר [יהושע א] לא ימוש ספר התורה הזה מפיק - הוי אומר לעמל תורה נברא".

והיינו שאעפ"י שנגזרה גזירה 'בזיעת אפך תאכל לחם' אך מי שמכניס כל עמלו בתורה וכופה עצמו על אף שקשה לו ושלא בדרך הטבע וכאותם גבורי כוח שומרי שביעית ששומרים המצוה שלא בדרך הטבע אז שוב אינו צריך עוד לעמול על פרנסתו, כי ההשפעה תגיע אליו גם שלא בדרך הטבע.

וזהו שביאר רש"י אם בחוקתי תלכו שתהיו עמלים בתורה, בזה ונתתי גשמיכם בעתם שלא תצטרכו לעמול קשה בשדה, כי תהיו עמלים בתורה שלא בדרך הטבע, כי לכל איש ישראל ניתן בהר סיני כוחות על טבעיים שיוכל לקיים את כל התורה ומצוות בשלימות ובפרט את שליחותו המיוחדת שעבורו ירד לעולם הזה. ויעזור השי"ת שנזכה לקיים את ציווי השי"ת ולהיות מאותם גבורי כוח ובזכות זה נזכה לביאת גואל צדק במהרה בימינו אמן.

להצטרפות לרשימת התפוצה שילחו מייל לכתובת [m0732951213@gmail.com](mailto:m0732951213@gmail.com)